

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu

REGULAMIN PRAKTYK PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Studia I stopnia

1. Ogólne założenia praktyk

Podstawę prawną praktyk zawodowych stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 1450);
- Zarządzenie Nr 144 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 12 października 2021 w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych;
- Zarządzenie Nr 467 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych;
- Program studiów na kierunku Pedagogika realizowany na WPA UAM.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia na kierunkach nauczycielskich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019, kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne. Przygotowanie dydaktyczne obejmuje podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie:

- merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć;

- psychologiczno-pedagogiczne;
- dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu;
- dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć.

W ramach grupy zajęć: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne obowiązkowa praktyka wynosi **30 godzin** i poprzedzona jest realizacją przedmiotów ogólnych: psychologii i pedagogiki, z uwzględnieniem przygotowania psychologiczno-pedagogicznego do pracy w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.

Tabela 1. Grupy zajęć w kształceniu nauczycieli (Rozporządzenie MNISW z dnia 25.07.2019)

Grupa zajęć	Zajęcia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Psychologia	90	10	
	Pedagogika	90		
	Praktyki zawodowe	30		
C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	Podstawy dydaktyki	60	3	
	Emisja głosu			
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu:		15	
		Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć		150
		Praktyki		120

		zawodowe		
--	--	----------	--	--

Łącznie praktyki zawodowe na kierunkach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela odbywają się w wymiarze 150 godzin (profil ogólnoakademicki).

2. Cele praktyki i efekty kształcenia

Celem praktyki jest przygotowanie studenta do realizowania zadań zawodowo - dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających z roli nauczyciela, co oznacza:

- kształtowanie kompetencji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb dzieci;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczną nauczyciela,
- konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki, podstaw dydaktyki i dydaktyki szczegółowej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Szczegółowe efekty kształcenia praktycznego

Po zakończeniu kształcenia praktycznego absolwent

w zakresie wiedzy zna i rozumie:

- zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

w zakresie umiejętności potrafi:

- wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

3. Organizacja praktyk

Studenci Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM odbywają praktykę w wybranych szkołach i placówkach oświatowych, w ramach podpisanego z Uniwersytetem porozumienia. Każdy student, przed przystąpieniem do praktyki, otrzymuje dwa egzemplarze porozumienia, z których jeden pozostawia w szkole/placówce, w której realizuje praktykę, a drugi oddaje do biura praktyk.

3.1. Obowiązki studenta

- Przed przystąpieniem do praktyki student zgłasza się do dyrektora placówki (szkoły), który kieruje studenta do wyznaczonego przez uczelnię nauczyciela. Na początku praktyki student ustala z nauczycielem (opiekunem na terenie placówki) terminy realizacji praktyk.
- W trakcie odbywania praktyki student podlega służbowo dyrektorowi szkoły i nauczycielowi - opiekunowi praktyk.
- Studenta obowiązują ustalone w szkole zasady porządku i dyscypliny pracy, zasady zachowania tajemnicy służbowej oraz ochrony i poufności danych w zakresie ustalonym przez placówkę.
- Student realizuje wszystkie zadania wynikające z programu i regulaminu szczegółowego dla danego kierunku studiów.

Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyki jest zrealizowanie zadań wynikających z regulaminu oraz dostarczenie pełnej dokumentacji praktyki opiekunowi z ramienia uczelni. Warunkiem odbycia obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych jest spełnienie przez studenta wymagań określonych w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w szczególności poddanie się weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz przedłożenie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonych przestępstw, a w przypadku studentów będących cudzoziemcami albo zamieszkujących w ciągu ostatnich 20 lat w innych państwach niż RP również złożenie dodatkowych oświadczeń, a także informacji z rejestrów karnych innych państw wraz z tłumaczeniami przysięgłymi. Niespełnienie wymagań określonych ww. ustawą uniemożliwi odbycie obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych, a w konsekwencji ukończenie studiów.

3.2. Nauczyciel - opiekun z ramienia Uczelni

Ze strony Uczelni nadzór nad przebiegiem praktyki sprawuje opiekun praktyki powołany przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu.

Opiekun nauczyciel akademicki:

- przygotowuje regulamin praktyk, wyznacza zadania realizowane w trakcie praktyki;
- nadzoruje terminowość wyjścia studentów na poszczególne etapy praktyk;
- przed rozpoczęciem praktyki nauczyciel akademicki omawia ze studentami zasady odbywania praktyki, analizując wszystkie zadania wynikające z regulaminu, oraz sposób ich dokumentowania;
- monitoruje przebieg praktyki, utrzymując kontakt ze studentami i nauczycielami w placówkach, w których odbywają się praktyki;
- w razie potrzeby udziela studentom konsultacji merytorycznych dotyczących realizacji zadań zawartych w regulaminie praktyk;
- ustala termin oddania dokumentacji praktyk;
- po dokładnej analizie dokumentów ocenia i zalicza praktykę;
- po zapoznaniu się z dokumentacją praktyki i oceną wystawioną przez nauczyciela ze szkoły, omawia ze studentami zrealizowaną praktykę.

3.3. Zadania nauczyciela z ramienia szkoły

Nauczyciel – opiekun z ramienia szkoły:

- przyjmuje studenta pod swą opiekę na podstawie pisemnego skierowania;
 - jest bezpośrednim zwierzchnikiem studenta na terenie szkoły, w której odbywa się praktyka;
-

- sprawuje funkcję mentora studenta w jego pierwszych doświadczeniach praktycznej nauki zawodu nauczyciela;
 - ustala ze studentem plan praktyk, uwzględniając zadania wynikające z regulaminu praktyk oraz planu lekcji i pracy szkoły;
 - omawia zakres praw i obowiązków nauczyciela w szkole, zakres odpowiedzialności za ucznia;
 - umożliwia praktykantowi zapoznanie się z planem dydaktyczno-wychowawczym klasy, zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami (w tym dotyczącymi nagłych wypadków i zasad poufności danych osobowych);
 - umożliwia zapoznanie się praktykanta z dokumentacją szkoły (Statut Szkoły, Program Wychowawczo - Profilaktyczny, zasady wewnątrzszkolnego oceniania, przepisy BHP, Program Doradztwa Zawodowego, plan pracy szkoły i plany nauczycieli pracujących w różnych zespołach nauczycielskich, Regulamin Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego, procedury obowiązujące w szkole, raporty z ewaluacji dokumentów szkolnych, itp.);
 - pomaga funkcjonować studentowi w przestrzeni szkoły, wprowadza w grono pedagogiczne, pomaga w kontakcie z nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły (psychologiem, pedagogiem szkolnym, higienistką, itd.);
 - w miarę możliwości wprowadza praktykanta w różne wymiary życia szkoły (dyżury na przerwach, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości szkolne, udział w konferencjach metodycznych, kontakt z rodzicami uczniów i Samorządem Szkolnym);
 - kieruje obserwacją sytuacji wychowawczych i dydaktycznych (zajęć prowadzonych przez nauczyciela i innych studentów), pomaga w dokumentowaniu zaobserwowanych zjawisk;
 - udziela studentom nieodzownej pomocy merytorycznej w zakresie przygotowania scenariuszy zajęć, opracowania pomocy, prowadzenia zajęć, pisemnie zatwierdza wszystkie scenariusze zajęć (podpis na scenariuszu);
-

- omawia ze studentami wszystkie realizowane zajęcia, szczególnie prowadzone przez studenta, dając informację zwrotną o poprawności merytorycznej i metodycznej;
- dokonuje oceny realizowanych zadań (szczególnie prowadzonych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych) wystawiając na scenariuszu pisemną ocenę.

4. Struktura praktyki psychologiczno-pedagogicznej

Profil ogólnoakademicki

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna na kierunku: EASM oraz EASP, a także na kierunku Pedagogika odbywa się w wymiarze 30 godzin: **15** godzin praktyk psychologiczno - pedagogicznych **w szkole podstawowej** - realizowanych we **wrześniu po I roku** studiów w formie praktyki ciągłej oraz **15** godzin praktyk psychologiczno - pedagogicznych **w szkole ponadpodstawowej** - realizowanych **w semestrze III** jako praktyka śródroczna.

4.1. Zadania w trakcie odbywania praktyki psychologiczno-pedagogicznej

Celem praktyki psychologiczno-pedagogicznej jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz konfrontowanie nabywanej na zajęciach psychologii i pedagogiki wiedzy z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu.

Zadania szczególne:

1. Poznanie specyfiki pracy w obszarze organizacji pracy szkoły podstawowej i ponadpodstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu
 - środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawczy)
-

- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, np: statut szkoły, plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny)
 - bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią
 - rola i zadania działających w szkole społecznych organów
2. Poznanie specyfiki pracy w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
 - współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami
 - specyfika trudności wychowawczych w szkole podstawowej/ponadpodstawowej
3. Poznanie specyfiki pracy nauczyciela i wychowawcy klasy
- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela-wychowawcy, dokumentacja pracy z wychowawczej, sprawozdania, analizy wyników itp.)
 - praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
 - realizacja zasad edukacji włączającej w szkole podstawowej/ponadpodstawowej
 - pozalekcyjna oferta szkoły (zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).
4. Czynny udział studentów w życiu szkoły: udział w zajęciach, wycieczkach, imprezach szkolnych, pomoc nauczycielowi w trakcie prowadzenia zajęć, prowadzenie obserwacji.
5. Analiza sytuacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zaobserwowanych w toku praktyki.
-

Szczegółowe zadania w trakcie odbywania praktyki w ramach praktyki psychologiczno-pedagogicznej:

PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNE 30 godzin	Ogólna liczba godzin	Szczegółowe zadania	Sposób dokumentacji
1. Poznanie specyfiki pracy w obszarze organizacji	6	Zapoznanie ze specyfiką szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, poznanie podstawowych dokumentów regulujących pracę instytucji (np. Statut, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, Procedury bezpieczeństwa, itp.); poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji	Charakterystyka placówki – opis, omówienie dokumentacji. Analiza 2 wybranych zadań opiekuńczo - wychowawczych szkoły i sposobów ich realizacji w placówce

2. Poznanie specyfiki pracy w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej	6	Zapoznanie ze specyfiką pracy pedagoga/psychologa szkolnego (zadania, współpraca z wychowawcami, nauczycielami, rodzicami, metody i formy pracy, trudności wychowawcze)	Charakterystyka pracy pedagoga/psychologa szkolnego
3. Poznanie specyfiki pracy nauczyciela i wychowawcy klasy	14	Obserwowanie czynności podejmowanych przez nauczyciela - opiekuna praktyk, prowadzonych przez niego zajęć, sposobów integrowania różnych działań (opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych).	Opis i wyjaśnienie sytuacji trudnej wychowawczo, możliwości, sposobów i skutków interwencji nauczyciela.
4. Obserwacja zajęć, uczniów w trakcie lekcji, poza lekcjami, czynności wychowawczo - opiekuńczych nauczyciela		Obserwowanie grupy klasowej oraz nieformalnych grup uczniowskich, pełnionych ról, zachowań i postaw, diagnozowanie pozycji jednostek w grupie; poznawanie sytuacji społecznej i potrzeb wychowanków. Obserwowanie procesów komunikowania interpersonalnego w grupach, interakcji dorosły – dziecko, interakcji między dziećmi, diagnozowanie dynamiki	Charakterystyka społeczności klasy/grupy uczniowskiej z uwzględnieniem zaobserwowanych problemów wychowawczych, społecznych, socjalnych. Charakterystyka komunikacji w grupie i analiza porozumiewania się nauczyciela z uczniami.

		komunikacji grupowej Obserwowanie aktywności uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; poznawanie zainteresowań i zdolności uczniów.	Charakterystyka wybranego ucznia.
5. Współdziałanie z opiekunem	2	Współdziałanie z nauczycielem w zadaniach opiekuńczo-wychowawczych. Asystowanie i pomoc nauczycielowi w pełnieniu roli wychowawcy i opiekuna grupy, asystowanie w prowadzeniu zajęć, pomoc w sprawowaniu opieki nad grupą.	Opis zadań w dzienniku praktyk
6. Analiza i interpretacja zaobserwowanych sytuacji	2	Konsultacje z opiekunem praktyk, omawianie obserwowanych sytuacji i wspólne poszukiwanie rozwiązań wobec zaistniałych problemów. Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych sytuacji. Ocena własnego funkcjonowania w zadaniach opiekuńczo-wychowawczych. Omawianie z nauczycielem bieżących problemów i doświadczeń.	Wnioski zapisane w dzienniku praktyk

4.2. Dokumentacja praktyk psychologiczno-pedagogicznych

1. Dziennik praktyk, w którym Student odnotowuje wszystkie aktywności i zadania wymienione w Regulaminie. Dziennik powinien być podpisany przez opiekuna z ramienia szkoły z pieczęcią placówki.
2. Karta zadań Studenta, podpisana przez opiekunów i podstemplowana pieczętkami instytucji.
3. Karta oceny Studenta
4. Wypracowane materiały:
 - a. Najważniejsze informacje o placówce i obowiązującej dokumentacji;
 - b. Charakterystyka pracy pedagoga/ psychologa szkolnego;
 - c. Opis i analiza sytuacji trudnych wychowawczo (2 sytuacje);
 - d. Charakterystyka społeczności klasy z uwzględnieniem zaobserwowanych problemów wychowawczych, społecznych (socjalnych) i klimatu klasy; charakterystyka komunikacji w grupie;
 - e. Charakterystyka wybranego ucznia.

Praktykę zalicza i do systemu USOS wpisuje nauczyciel akademicki – opiekun praktyki.

Dziekan lub inna upoważniona osoba na wniosek studenta może zaliczyć na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywane przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów.
